

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik CXVII

Nr 2

<http://rcin.org.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Założony przez Xawerego Liskego
w 1887 roku

ROCZNIK CXVII
2010

2

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
Warszawa 2010

<http://rcin.org.pl>

Publikacja dofinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

KOMITET REDAKCYJNY

Marian Biskup, Richard Butterwick, Stanisław Bylina, Dorota Dukwicz (sekretarz),
Jerzy Dygdała, Marian Dygo, Jerzy Eisler (zastępca redaktora), Magdalena Hulaś,
Maciej Janowski (zastępca redaktora), Tomasz Jurek, Tomasz Kizwalter,
Wojciech Kriegseisen, Roman Michałowski (redaktor), Michael G. Müller,
Borys W. Nosow, Andrzej Nowak, Edward Opaliński (zastępca redaktora),
Henryk Samsonowicz, Jerzy Strzelczyk, Włodzimierz Suleja, Romuald Wojna

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. (+48 22) 831 02 61
e-mail: kh@ihpan.edu.pl
http://www.semper.pl/kwartalnik_historyczny/kh/

Adiustacja: Bogusława Pilch

© Copyright by
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe *Semper*
Warszawa 2010

© All right reserved. No part of this book may be reproduced,
stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means
without the prior permission of the publishers,
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe *Semper*

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej
publikacji w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia
Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk
oraz Wydawnictwa Naukowego *Semper*

PL ISSN 0023-5903
Nr indeksu 363103

Wydawnictwo Naukowe *Semper*

Redakcja i Studio Graficzne
ul. Mariensztat 8
00-302 Warszawa
tel./fax: 22 538 92 03
e-mail: redakcja@semper.pl

Dział handlowy i księgarnia:
ul. Bednarska 20a
00-321 Warszawa
tel./fax: 22 828 49 73
e-mail: handlowy@semper.pl

<http://www.semper.pl>
<http://semper.istore.pl>

SPIS TREŚCI

- Jacek Burdowicz–Nowicki, Czy Order Orła Białego ustanowiono dla rosyjskich generałów? O początkach odznaczenia 1698/1701–1705 5
- Hubert Stys, „Chcemy mieć naród rosyjski za brata, nie chcemy jego kierownictwa za pana”. Działalność publicystyczna i polityczna Milovana Dilasa w czasie trwania politycznego konfliktu Jugosławia – ZSRR (1948–1953)... 31

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

- Zdzisław Zbawski, Kilka uwag o wykorzystaniu zbiorów archiwalnych IPN w badaniach nad najnowszymi dziejami Polski 61
- Dyskusja wokół tekstu Z. Zblewskiego: od Redakcji, B. Brzostek, A. Dudek, J. Gaul, D. Jarosz, T.P. Rutkowski, S. Wiech, W. Śliwowska, J. Eisler 75

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

- Antoni Gąsiorowski, Nad Bibliografią zawartości „Kwartalnika Historycznego” za lata 1887–2004 101
- Paweł Żmudzki, Nieuchwytna „tradycja dynastyczna” Piastów. Uwagi polemiczne do wybranych fragmentów książki P. Wiszewskiego *Domus Boleslai. W poszukiwaniu tradycji dynastycznej Piastów (do około 1138 roku)* 117
- Jan E. Zamojski, Wolności akademickie czy urzędnicza uległość? 133
- Henryk Wisner, Dwugłos polsko–litewski 139

*

- A. Kuźmiuk–Ciekánowska, *Święty i historia. Dynastia Przemysłidów i jej bohaterowie w dziele mnicha Krystiana* — Maria Starnawska 149
- H.J. Orning, *Unpredictability and Presence. Norwegian Kingship in the High Middle Ages* — Krystyna Szelałowska 155
- J.S. Mackey, *The Legend of St. Brendan. A Comparative Study of the Latin and Anglo-Norman Version* — Jerzy Strzelczyk 159
- Die Aufzeichnungen des Dminikaners Martin Gruneweg (1562–ca. 1618)*, wyd. A. Bues — Maria Bogucka 162
- J. Szczepański, *Książę Ksawery Drucki–Lubecki 1778–1846* — Mikołaj Getka–Kenig 166
- A. Hinc, *Obraz dziejów ojczystych w pozaszkolnej edukacji historycznej społeczeństwa polskiego w Wielkim Księstwie Poznańskim w pierwszej połowie XIX wieku* — Rafał Łyson 172
- E.P. Barinova, *Rossijskoe dvorianstvo v načale XX veka. Ėkonomičeskij status i sociokul’turnyj oblik* — Maria Preciszewska 174
- B. Brzostek, *Za progiem. Codziennosc przestrzeni publicznej Warszawy lat 1955–1970* — Piotr Osęka 176

IN MEMORIAM

- Krzysztof Michałek (31 VIII 1955–24 XI 2009) — Halina Parafianowicz 183

LISTY DO REDAKCJI

- List do Redakcji — Jerzy Dygdała 187

KOMUNIKATY

- Komunikat Komisji Stypendialnej Funduszu im. Jana i Suzanne Brzękowskich 189

CONTENTS

Jacek Burdowicz-Nowicki, Was the Order of the White Eagle Established for Russian Generals? On the Beginnings of the Order 1698/1701-1705	5
Hubert Stys, "We Would Prefer to Treat the Russian Nation as a Brother, and Not Acknowledge Its Leadership as a Master". The Publicistic and Political Activity of Milovan Đilas at the Time of the Political Conflict between Yugoslavia and the USSR (1948-1953)	31
REVIEWS — POLEMICS — PROPOSITIONS	61
CRITICAL ARTICLES — REVIEWS	101
IN MEMORIAM	183
LETTERS TO THE EDITOR	187
ANNOUNCEMENTS	189

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	– Archiwum Akt Nowych w Warszawie
AGAD	– Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
AGZ	– Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie
AP	– Archiwum Państwowe
APH	– „Acta Poloniae Historica”
ASWK	– Akta sejmikowe województwa krakowskiego
ASWP	– Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego
BC	– Biblioteka Muzeum Narodowego im. Czartoryskich w Krakowie
BJ	– Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
BK	– Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Kórniku
BN	– Biblioteka Narodowa w Warszawie
BO	– Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
BPAU–PANKr	– Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
BR	– Biblioteka Publiczna im. Edwarda Raczyńskiego w Poznaniu
CAW	– Centralne Archiwum Wojskowe
CDS	– <i>Codex diplomaticus nec non epistolaris Silesiae</i> , Wrocław 1956–1964
CPH	– „Czasopismo Prawno–Historyczne”
DN	– „Dzieje Najnowsze”
KDKK	– <i>Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej</i> , Kraków 1874–1883
KDM	– <i>Kodeks dyplomatyczny Małopolski</i> , Kraków 1876–1905
KDMaz	– <i>Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis</i> , Warszawa 1919
KDP	– <i>Kodeks dyplomatyczny Polski</i> , Warszawa 1847–1887
KDW	– <i>Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski</i> , Poznań 1877 nn.
KH	– „Kwartalnik Historyczny”
KHKM	– „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
MGH	– Monumenta Germaniae Historica
MGH SrG	– Monumenta Germaniae Historica, Scriptores rerum Germanicarum
MGH SS	– Monumenta Germaniae Historica, Scriptores
MK	– Metryka Koronna
MPH	– Monumenta Poloniae Historica
mps	– maszynopis
n.	– i następna
nn.	– i następne
OiRwP	– „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”
op. cit.	– opus citatum
PH	– „Przegląd Historyczny”
PL	– <i>Patrologiae cursus completus. Series Latina</i> , Paris 1878–1890
por.	– porównaj
przyp.	– przypis
PSB	– <i>Polski Słownik Biograficzny</i>
RDSG	– „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”
red.	– redaktor, redakcja
RH	– „Roczniki Historyczne”
rkp.	– rękopis

- RWHF PAU — „Rozprawy i Sprawozdania z Posiedzeń Wydziału Historyczno-Filozoficznego Akademii Umiejętności”, Kraków 1874–1891
— „Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1891–1918
— „Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921
— „Rozprawy — Polska Akademia Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921–1928/1929
— „Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności”, Kraków 1928/1929–1952
— *Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności*, Kraków 1992–
- SDRE — „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”
- SGKP — *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*
- SH — „Studia Historyczne”
- SIRIO — *Sbornik Imperatorskogo Russkogo Istoričeskogo Obšestva*
- Sobótka — „Śląski Kwartalnik Historyczny «Sobótka»”
- SPPP — *Starodawne Prawa Polskiego Pomniki*
- SSS — *Słownik Starożytności Słowiańskich*
- St. Źr. — „Studia Źródłoznawcze”
- sygn. — sygnatura
- VL — *Volumina Legum*
- wyd. — wydanie, wydał
- z. — zeszyt
- ZH — „Zapiski Historyczne”
- zob. — zobacz

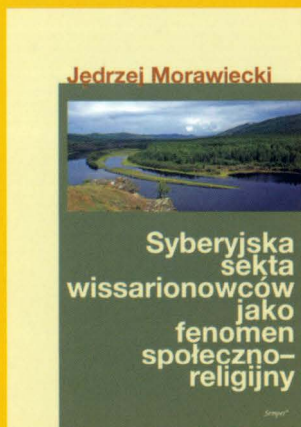
TRANSLITERACJA SŁOWIAŃSKICH ALFABETÓW CYRYLICKICH

Nr	Litera alfabetu cyrylicznego	Transliteracja	Język*	Nr	Litera alfabetu cyrylicznego	Transliteracja	Język
1	А а	A a	b b u m r s u	27	Р р	R r	b b u m r s u
2	Б б	B b	b b u m r s u	28	С с	S s	b b u m r s u
3	В в	V v	b b u m r s u	29	Т т	T t	b b u m r s u
4	Г г	G g	b b u m r s u	30	Ѓ ģ	Ć ć	s
5	Д д	D d	b b u m r s u	31	Ќ ќ	Ķ ķ	m
6	Ђ ђ	Đ đ	s	32	У у	U u	b b u m r s u
7	Ѓ ģ	Ĝ ĝ	m	33	Ў ў	Ŭ ŭ	b
8	Е е	E e	b b u m r s u	34	Ф ф	F f	b b u m r s u
9	Ё ё	Ë ë	b r	35	Х х	H h	b b u m r s u
10	Є є	Ê ê	u	36	Ц ц	C c	b b u m r s u
11	Ж ж	Ž ž	b b u m r s u	37	Ч ч	Č č	b b u m r s u
12	З з	Z z	b b u m r s u	38	Џ џ	Ď ě	m s
13	С с	Ŝ ŝ	m	39	Ш ш	Š š	b b u m r s u
14	И и	I i	b** b u m r s u	40	Щ щ	Ŝ ŝ	b u r u
15	І і	Ì ì	b r** u	41	Ъ ъ	˘ ˘	b** b u r
16	Ї ї	Ï ï	u	42	Ы ы	Y y	b r u**
17	Ј ј	Ǧ ǧ	m s	43	Ь ь	˘ ˘	b b u r u
18	Й й	J j	b b u r u	44	Э э	Ě ě	b r
19	К к	K k	b b u m r s u	45	Ю ю	Û û	b b u r u
20	Л л	L l	b b u m r s u	46	Я я	Â â	b b u r u
21	Љ љ	Ľ ľ	m s	47	’ ’	’ ’	b b u m r s u
22	М м	M m	b b u m r s u	48	Ў ў	Ĝ ĝ	b** u**
23	Н н	N n	b b u m r s u	49	Ѣ ѣ	Ě ě	b** r** u**
24	Њ њ	Ŋ ŋ	m s	50	Ѧ ѧ	Ǻ ǻ	b u**
25	О о	O o	b b u m r s u	51	Ө ө	Ɔ Ɔ	r**
26	П п	P p	b b u m r s u	52	Ү ү	Û û	r**

* Oznaczenia języków: b — białoruski, bu — bułgarski, m — macedoński, r — rosyjski, s — serbsko-chorwacki, u — ukraiński.
 ** Występuje w dawnej pisowni.

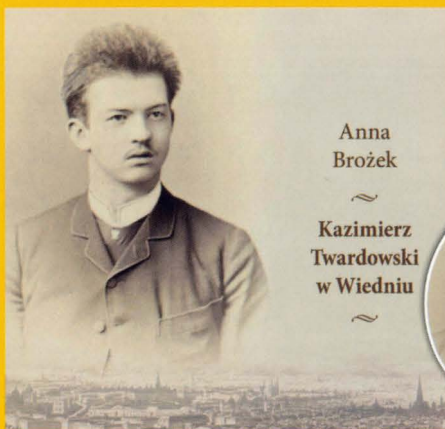
Wydawnictwo Naukowe Semper®

przedstawia:

Jędrzej Morawiecki

Syberyjska sekta wissarionowców jako fenomen społeczno-religijny

Anna Brożek

Kazimierz Twardowski w Wiedniu
(książka wraz z płytą DVD zawierającą film *Kazimierz Twardowski we wspomnieniach najbliższych i w ocenie znawców*)

Zapraszamy do naszego sklepu internetowego:

sklep.semper.pl

ISSN 0023-5903

9 770023 590000

<http://rcin.org.pl>